

ЕКСПЕРТИ КОМЕНТИРАТ МЕРКИТЕ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИЧЕСКА КРИЗА

Клаудио Лошер, работил 30 години в Международния валутен фонд, прогнозира, че пълното възстановяване на световната икономика от кризата ще е в края на 2021 година, информира БНР на 18.04.2020 г.

Лошер е категоричен, че трябва да се намерят облекчения за дълга не само на най-бедните държави. В противен случай и здравната, и икономическата криза ще продължат по-дълго от очакваното: *„Възстановяването ще бъде бавно. Някои експерти го описват латинската буква U, други с V. Аз бих го описал като отметка, както някои хора наричат онзи символ, който слагаме, когато искаме да отбележим нещо в квадратчето на бланка (∩). Той има много стръмна част, в която в момента се намира икономиката ни, но доста по-полегата втора част, каквото ще бъде и възстановяването ѝ“.*

Светът ще преживее най-тежката година от Голямата депресия насам заради пандемията от COVID-19. Предупреждението бе отправено от управляващия директор на Международния валутен фонд Кристилина Георгиева през седмицата, в която се провежда традиционната пролетна среща на фонда със Световната банка.

Макар и онлайн, световният финансов елит се обедини около тезата, че са нужни спешни действия, с които да бъдат подпомогнати държавите в борбата и със самата зараза, и с икономическите последици, които тя причинява. Всички са убедени, че трябва да бъдат инвестирани огромно количество пари. Как да бъдат намерени? Това е въпросът, който разединява страните.

Цяла седмица погледите са насочени към Вашингтон, където са централите на Международния валутен фонд и на Световната банка - двете посестрими институции, от които все повече държави търсят помощ, за да се спасят от икономическото бедствие, което ни сполетя заради COVID -19.

Нашето пътешествие обаче ще започне от пазара в Киншаса - столицата на Демократична република Конго. Мари Мумба ни предлага растение. *„Тази билка лекува всичко“*, казва Мумба в репортаж на „Ал Джазира“, в който се описва кошмарният сблъсък на две здравни кризи - ебола и COVID-19. Конго е една от 25-те държави, която получи дългово облекчение от Международния валутен фонд, за да има ресурс да се справи с *„невижданото досега бедствие“*. Именно така определя ситуацията около пандемията от коронавирус Клаудио Лошер - експерт по дългове и бивш служител на МВФ.

„Бих искал да разделя развиващата се свят на две категории. Едната е свързана с много бедните държави, за които Международният валутен фонд и Световната банка, както и Парижкия клуб - в който са включени много от страните от Г-20, вече анонсираха облекчения. Това е много важна стъпка и аз съм убеден, че тя ще помогне на тези държави да се справят със ситуацията много по-бързо в сравнение с това, ако дългът им не бе облекчен. Това са наистина най-бедните държави в света. Сега въпросът е за държавите „по средата“ - говоря за развиващите се страни в

Латинска Америка, части от Азия и Близкия Изток и дори в Европа. Проблемът е, че към момента няма изработен инструмент, по който може да им се разреши да

отложат плащанията по дълговете си. Ето тук виждам по-сериозната роля на Международния валутен фонд, Световната банка и големите частни кредитори, които могат да изработят варианти за отлагане на плащанията или поне на главниците по тях. Знаем, че изобщо не е лесно да се постигне такова нещо, но трябва да бъде направено“, изтъква експертът Лошер.

Страните от Г-20 се договориха да замразят плащанията по дълговете на най-бедните държави, като механизмът ще влезе в сила от 1-ви май и ще бъде до края на годината. Клаудио Лошер обаче е родом от Аржентина: „Не е просто държави като Аржентина, Ливан или Шри Ланка да поискат опрощаване на дълга. Те са твърде богати, за да поискат и получат подобно нещо. Ситуацията обаче позволява задълженията им да бъдат отсрочени, защото те наистина имат нужда да им се даде някакъв гратисен период. Това може да изисква създаването на нов инструмент, който да се прилага, докато тече този гратисен период. Също така може би условията по дълга - например лихвите, може да бъдат променени“.

От своя страна професор Кембъл Харви от университета „Дюк“ коментира: „Ако сравняваме тази рецесия със световната финансова криза, ще намерим доста разлики. Финансовата криза беше провокирана от структурни проблеми, тъй като тогава банките в Съединените щати и други части на света поемаха твърде големи рискове и оперираха повече като хедж фондове, следователно - попаднаха в беда и трябваше да фалират. Настоящата криза обаче не е причинена от банкови фалити или проблеми в някои други сектори. Тя е природно бедствие, биологическо събитие, което обаче има и икономически последици.

Хубавото нещо е, че има светлина в края на тунела. Това биологическо събитие има своя завършек и е разумно ние да го очакваме в два етапа. Първият е фармакологично решение, което да намалява симптомите и да облекчава състоянието или казано по друг начин, ако човек се зарази с COVID-19, шансовете му за пълно оздравяване да са много по-големи. Очаква се това да бъде факт през есента на 2020 година. Следващият етап е създаването и масовото разпространение на ваксина. Най-вероятно това ще се случи в началото на 2021 г.

Така че всичко това ще продължи кратко, но ще бъде болезнено. Това, което трябва да направим е да вземем мерки, така че да сме сигурни, че всички тези малки и средни предприятия, които понасят шока от COVID -19, възстановят бизнеса си. Иначе - погледнете тези празни заведения. Това са кървави пари, които изтичат в нищото“.

Като „кървави“ могат да бъдат определени и отношенията между отделните държави, макар и на повърхността сега светът да изглежда по-скоро обединен, коментират експертите.

САЩ се противопоставят на най-мощното оръжие на Международния валутен фонд, а именно - емитирането на нови специални права на тираж. Практически това е валутната единица на фонда, която представлява кошница от няколко основни валути. Всяка държава има сметка в специални права на тираж, а ако бъдат емитирани нови, което практически би било равносилно на печатане на пари, Китай ще има достъп до свеж ресурс. Ето защо Белият дом е против, но не и експертите.

Клаудио Лошер: „Тук въпросът не е дали по принцип това е разумно действие. Сега сме в условия на криза и то безпрецедентна, затова и „неразумни“ действия са напълно основателни. Подчертавам обаче, че говорим единствено за периода на пандемията - да речем в следващите шест месеца, след това със сигурност трябва да се върнем към доста по-стриктни фискални правила и традиционни инструменти за управление на икономическите процеси“.